

Molí de Riu

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona central del terme municipal.
Emplaçament	A la C-26 agafar la carretera que porta a Castell de l'Areny, passats 4,2 km, és sota la carretera.
Alçada:	846

Coordenades:

Latitud:	42.16844
Longitud:	1.9383
UTM Est (X):	412304
UTM Nord (Y):	4669024

Classificació

Número de fitxa	08057 - 43
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08056A005000210000WE
Fitxes associades:	

[Riu](#)

Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	ds., 28/02/2015 - 01:00

Descripció

El molí de Riu consta de l'edifici principal que era destinat a molí i habitatge junt amb un paller i algun altra petit annex. La casa i obrador és una construcció de planta rectangular allargada, consta de planta baixa, primera, segona i sota-coberta o unes petites golfes; té teulada a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal que està orientada vers el sud, lleugerament cap al sud-est. La superfície exterior de les façanes està arrebossada, tot i així en alguns punts es pot veure parcialment que el material constructiu és pedra i que a les cantonades hi ha carreus desbastats. A la façana principal les obertures estan distribuïdes regularment en tres eixos verticals de registres, en el central hi ha la porta principal d'accés a l'interior. A la planta baixa, hi ha una obertura més que en els altres nivells, trencant la simetria del conjunt. Quasi totes les obertures són de constitució similar, amb llinda de fusta i algunes també a l'ampit, tot i que n'hi ha alguna que no té llinda visible, per exemple les portes d'accés, en la porta principal no es distingeix cap element concret i està formada per la mateixa obra, a més ha estat reformada. A l'extrem de llevant, hi ha una finestra amb llinda de maó massís posat de pla. A la resta de façanes hi ha molt poques obertures, són petites finestres emmarcades per carreus i el mateix paredat dels murs. La part de llevant de la planta baixa és ocupada per el que era l'obrador del molí fariner, espai on encara es conserva gran part de la maquinària del molí, les moles junt amb altres elements. A la façana principal podem veure l'antiga sortida de l'aigua que feia moure el molí, definit per una obertura en arc i volta de pedra. A la part del darrera de la casa, a tocar de la carretera i ha l'espai de l'antiga bassa del molí, la qual té les parets revestides de totxana degut a que es va reconvertir en piscina i durant una època va funcionar com a piscina utilitzada sobretot per la canalla que anava de colònies al poble. El molí es troba a tocar del desguàs de l'aigua del torrent de la Clusa amb el de Castell, desaiqua que es realitza just sota el molí.

Davant la casa hi ha un cobert de dues plantes i coberta a un vessant. La planta superior queda oberta en tres de les seves façanes, en la del costat de llevant hi ha mur de pedra i a les altres només els pilars que suporten la teulada, els pilars són de carreus de pedra i algun de maó massís.

Paral·lel al torrent de la Clusa es pot seguir part del traçat del canal.

Observacions:

Situat a tocar de la carretera asfaltada que porta al poble de Castell de l'Areny, passats uns 4,2 km des del trencall de la carretera C-26. Es troba just després del creuament amb la pista que porta a la Clusa, però en el costat oposat.

Història

L'edifici del molí que ha arribat als nostres dies sembla correspondre a unes cronologies modernes, probablement del segle XVIII, no tenim elements que ens permetin aportar unes dates concretes per aquesta construcció. A nivell documental, la majoria de notícies conegudes del molí són a partir del segle XVIII, tot i així, no es pot descartar l'existència d'un molí de construcció anterior.

Les primeres cites documentals de les que tenim constància són les anotacions del compliment pasqual de la parròquia de Sant Vicenç de Castell de l'Areny, en les quals el molí ja apareix esmentat al segle XVIII.

Altres referències són en relació al capmàs, a la masia de Riu. Així, en els documents cadastrals conservats a l'arxiu municipal, trobem que al 1716, ja hi consta referenciada la masia de Riu, on consta que l'heretat dita Riu és propietat de Joan Casals; finca a la pertany el molí. En aquest mateix document, consta la nota que un tal Joan Casals i Samsó paga també per el producte d'un molí que només molt la tercera part de l'any. No hem pogut aclarir si aquest Joan Casals és el mateix que posseeix Riu o és el propietari de Soldevila, ja que també hi consta que un tal Joan Casals habita Soldevila, i justament aquesta masia també té un molí. De tota manera, sembla més probable que es tracti del molí de Riu, ja que en cadastres posteriors, com és el cas del 1766, el propietari de Soldevila canvia de cognom, mentre que el de Riu continua sent Joan Casals, i la dada del molí continua apareixent en referència a Joan Casals. Al llarg del segle XVIII també hi ha diverses mencions del molí de Riu en la documentació del fons de la parròquia de

Castell de l'Areny (ADS).

Posteriorment, en un llevador del 1858 també hi ha la referència al molí. En una relació de les cases i els seus habitants de Castell de l'Areny del 1898, trobem que al molí de Riu, identificat amb el número 19, hi vivien quatre persones.

En els registres de matrícules industrials conservades a l'arxiu municipal de Castell de l'Areny hi consta el molí de Riu en quasi tots els registres, que de fet es conserven de manera discontinua des de 1877 fins a mitjans de segle XX. En el primer registre consta com a contribuent Ramon Barniol, el qual paga per un molí de represa d'una mola que funciona tres mesos o menys a l'any. En alguns dels registres, com el del 1882, s'especifica que el molí està dedicat exclusivament a la molta de sègol, ordi, civada, blat de moro, etc., dades que també s'indiquen per la resta de molins del municipi. Als anys vint del segle XX, en els registres d'industrials, a més del pagament per funcionar com a molí fariner, també consta el pagament pel 10% de salt d'aigua, referència que apareix en tots els molins del terme que hi consten registrats, moment en que probablement ja tots deuen tenir una turbina per fer llum. Fins als anys 50-60 del segle XX encara consta el molí en els registres industrials que es conserven.

